

YANGI O'ZBEKISTON TARAQQIYOT STRATEGIYASIDA TA'LIM TIZIMIDAGI ISLOHOTLAR VA TASVIRIY SAN'AT INTEGRATSIYASI

Adxamova Oltinoy Rafiqjon qizi

*Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti Tasviriy san'at
yo'nalishi 1-bosqich magistranti*

Abdujabborova Maftuna Xamrali qizi

*Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti Tasviriy san'at
yo'nalishi 1-bosqich magistranti*

Annotatsiya: Mazkur maqolada “Yangi O‘zbekiston” taraqqiyot strategiyasining asosiy yo‘nalishlari doirasida ta’lim tizimidagi islohotlar va ularning tasviriy san’at bilan uzviy integratsiyasi tahlil qilinadi. Ta’limda san’atni tatbiq etish orqali estetik tarbiya, ijodiy tafakkur va madaniy ongni shakllantirish jarayonlari yoritiladi. Shuningdek, tasviriy san’atning zamonaviy didaktik uslublar bilan uyg‘unlashuvi, milliy madaniyat va merosni asrashdagi o‘rni misollar asosida asoslab beriladi. Maqola ijodkorlikni rag‘batlantirish, o‘quvchilarning vizual savodxonligini oshirish va ta’limda integrativ yondashuvlar orqali innovatsion muhitni shakllantirish masalalari yoritiladi.

Kalit so‘zlar: Yangi O‘zbekiston, ta’lim tizimi, islohot, tasviriy san’at, estetik tarbiya, integratsiya, ijodkorlik, vizual madaniyat, milliy meros, innovatsion ta’lim.

REFORMS IN THE EDUCATION SYSTEM AND INTEGRATION OF THE FINE ARTS IN THE DEVELOPMENT STRATEGY OF THE NEW UZBEKISTAN

Annotation: This article analyzes the reforms in the education system and their integral integration with the fine arts within the framework of the main directions of the "New Uzbekistan" development strategy. The processes of aesthetic education, creative thinking and the formation of cultural consciousness through the application of art in education are highlighted. Also, the integration of fine arts with modern didactic methods, their role in preserving national culture and heritage are substantiated on the basis of examples. The article concludes with proposals for

stimulating creativity, increasing students' visual literacy, and forming an innovative environment through integrative approaches in education.

Keywords: *New Uzbekistan, education system, reform, fine arts, aesthetic education, integration, creativity, visual culture, national heritage, innovative education.*

РЕФОРМЫ В СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ И ИНТЕГРАЦИЯ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА В СТРАТЕГИЮ РАЗВИТИЯ НОВОГО УЗБЕКИСТАНА

Аннотация: *В данной статье анализируются реформы в системе образования и их комплексная интеграция с изобразительным искусством в рамках основных направлений стратегии развития «Нового Узбекистана». Освещены процессы эстетического воспитания, творческого мышления и формирования культурного сознания посредством применения искусства в образовании. Также на примерах обоснована интеграция изобразительного искусства с современными дидактическими методами, их роль в сохранении национальной культуры и наследия. Статья завершается предложениями по стимулированию креативности, повышению визуальной грамотности учащихся и формированию инновационной среды посредством интегративных подходов в образовании.*

Ключевые слова: *Новый Узбекистан, система образования, реформа, изобразительное искусство, эстетическое воспитание, интеграция, креативность, визуальная культура, национальное наследие, инновационное образование.*

Kirish

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni bilan tasdiqlangan "Yangi O‘zbekistonning 2022–2026 yillarga mo‘ljallangan taraqqiyot strategiyasi" mamlakatni har tomonlama rivojlantirishda tub burilish yasadi. Unda ta’lim tizimi milliy taraqqiyotning ustuvor yo‘nalishi sifatida belgilangan bo‘lib, innovatsion fikrlaydigan, zamonaviy bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lgan barkamol avlodni tarbiyalashga qaratilgan.

Ta’lim tizimidagi islohotlar faqatgina yangi darsliklar, standartlar yoki texnologiyalar bilan cheklanmaydi. Bu jarayonda madaniyat, san’at, ayniqsa tasviriy san’at ta’limning tarkibiy qismi sifatida o’z o’rnini topmoqda. Bunday yondashuv, nafaqat estetik didni, balki shaxsiy dunyoqarashni, madaniy identitetni va ijodiy tafakkurni shakllantirish imkonini beradi.

Asosiy qism

1. Yangi O‘zbekiston strategiyasida ta’limning ustuvor yo‘nalishlari. Taraqqiyot strategiyasida ilgari surilgan 7 ta ustuvor yo‘nalishdan biri - inson kapitalini rivojlantirish va raqobatbardosh kadrlar tayyorlashga qaratilgan. Bu borada ta’lim tizimi yangicha yondashuvni talab qiladi: o‘quvchining faolligi, mustaqil fikrlashi, tanqidiy va ijodiy yondashuvini rivojlantirish. Shu jarayonda san’at, xususan tasviriy san’at muhim vosita bo‘lib xizmat qilishi mumkin.

2. Tasviriy san’atning ta’limdagi o‘rni. Tasviriy san’at inson estetik dunyoqarashini, ruhiy-ma’naviy holatini, qadriyatlar tizimini shakllantiruvchi qudratli vositadir. Uning yordamida o‘quvchilar atrof-muhitni anglaydi, o‘z fikrini badiiy obrazlar orqali ifodalashni o‘rganadi. Bugungi kunda san’at ta’limining integratsiyalashuvi orqali quyidagi maqsadlarga erishilmoqda:

1-O‘quvchilarda estetik va madaniy ongini shakllantirish;

2-O‘quv jarayonini badiiy vositalar bilan boyitish;

3-Fanlararo bog‘liqlikni ta’minlash;

4-O‘zbek xalqining milliy san’ati, naqshlari va amaliy bezaklarini ta’lim orqali singdirish.

3. Zamonaviy pedagogik konsepsiyalar: STEAM va san’at. Bugungi ta’limda keng tarqalgan STEAM yondashuvi (Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics) san’atning o‘ziga xos o‘rnini ta’kidlaydi. Aynan "A" harfi - san’atning ta’limdagi integratsiyasi - bolalarda ijodiy tafakkur, dizayn fikrlash, estetik qarashlarni rivojlantiradi. Bu orqali: Vizual savodxonlik ortadi, O‘quvchida tasavvur, fikrni ifodalash madaniyati kuchayadi, Madaniyatlararo muloqot va tolerantlik singari qadriyatlar singdiriladi.

4. Milliy merosni ta’lim orqali asrash va rivojlantirish. O‘zbek miniatyura maktabi, qadimiy naqshlar, gilamchilik, amaliy san’at namunalarini ta’lim jarayoniga tatbiq qilish - nafaqat tarixiy xotirani tiklaydi, balki zamonaviy o‘quvchining madaniy ongini boyitadi. Bu boradagi misollar:

Tasviriy san’at darslarida Mahmud Muzahhib, Kamoliddin Behzod asarlarini tahlil qilish;

Interfaol darslarda milliy naqshlarni raqamli formatda yaratish;

Muzey va san’at galereyalariga tashrif orqali amaliy-ta’limiy tajriba orttirish.

5. Innovatsion vositalar va texnologiyalar. Tasviriy san’at va raqamli texnologiyalar sintezida: Raqamli dizayn va grafik dasturlar (Photoshop, Illustrator, Procreate) orqali kompozitsiyalar yaratish; AR (augmented reality) va VR (virtual reality) asosida badiiy ekspozitsiyalarni virtual tarzda o’rganish imkoniyatlari, Onlayn platformalar orqali mashhur san’at asarlari bilan tanishish va tahlil qilish imkoniyatlari yaratilmoqda.

Xulosa

Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi doirasida olib borilayotgan keng ko‘lamli islohotlar ta’lim tizimini yangilash, uni zamon talablariga moslashtirishni ko‘zda tutadi. Bu jarayonda tasviriy san’atning ahamiyati ortib bormoqda. San’at orqali estetik did, madaniy identitet, ijodkorlik, tolerantlik va innovatsion tafakkur singari fazilatlar rivojlanadi. Shu boisdan, tasviriy san’at ta’limning uzviy qismiga aylanishi va unga davlat siyosatida alohida e’tibor qaratilishi zarurdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi" to‘g‘risidagi Farmoni, 2022-yil, PF-60.

2.O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi hujjatlari va o‘quv dasturlari (2023–2024).

3.G‘afurov, B. (2021). San’at va pedagogika: integratsiyalashgan yondashuvlar. Toshkent: Ilm Ziya.

4.Nuriddinova, Z. (2020). Tasviriy san’at darslarida milliy qadriyatlarni singdirish. Samarqand: Ma’rifat.

5.UNESCO (2021). Arts Education Monitoring Report. Paris: UNESCO Publishing.

6.Abdulhayev, O. (2019). Tasviriy san’at nazariyasi va metodikasi. Toshkent: O‘zbekiston pedagogika nashriyoti.